

ת"פ 1980/04/11 - מדינת ישראל נגד בוזי אינטרטיימנט בע"מ, רב סרט שווק (1999) בע"מ, אבטחה אר.אמ.אי בע"מ, אייל זוארס

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 1980-04-11 מדינת ישראל נ' בוזי אינטרטיימנט בע"מ ואח' 23 פברואר 2015

בפני
המאשימה
כבוד השופטת מיכל ברק נבו
מדינת ישראל
על ידי ב"כ עו"ד ורדה שפין-גרוס
נגד
הנאשמים
1. בוזי אינטרטיימנט בע"מ
2. רב סרט שווק (1999) בע"מ
3. אבטחה אר.אמ.אי בע"מ
4. אייל זוארס
על ידי ב"כ עו"ד עמית ברטוב ועו"ד עדי רז

גזר דין

כתב האישום

- נגד הנאשמים הוגש כתב אישום המייחס להם עבירות שונות לפי **חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 [החוק]**.
נאשמת 1 נרשמה במע"מ כעוסקת בענף קלטות הווידאו והיתה רשומה כ"עוסק מורשה", כהגדרתו בחוק. מאז חודש ינואר 2010 הוציאו נאשמים 1 ו-4 חשבוניות מס בגין עבודות בניה וכח אדם, וכן בגין מכירת מתכות. נאשם 4 היה בעלים של נאשמת 1, ומנהלה, מאז ינואר 2010.
נאשמת 2 נרשמה במע"מ כעוסקת בענייני קולנוע והיתה אף היא "עוסק מורשה". ממחצית 2008 הוציאו נאשמים 2 ו-4 חשבוניות מס בגין מכירת פסולת מתכות. נאשם 4 היה בעלים של נאשמת 2, ומנהלה, מאז מחצית 2008.
נאשמת 3 עסקה במתן שירותי אבטחה והיתה חייבת ברישום במע"מ במועד ובדרך שנקבעו בחוק ובתקנות **מס ערך מוסף (רישום), התשל"ו-1976 [תקנות הרישום]**. נאשם 4 היה בעלים של נאשמת 3 ומנהלה. נאשמות 1 עד 3, בהיותן "עוסק" כהגדרת החוק, היו חייבות בניהול פנקסים ורשומות בדרך הקבועה בחוק, ובתקנות **ניהול פנקסי חשבוניות, התשל"ו-1976**, ובדיווח ותשלום במועד ובאופן הקבועים בחוק ובתקנות **מס ערך מוסף, התשל"ו-1976**.
2. על פי האישום הראשון, המתייחס לנאשמים 1 ו-4, ביקורת שנערכה לגבי הנאשמים העלתה כי הם פעלו שלא

כדין לגבי שני דוחות תקופתיים:

בדוח לחודשים **ינואר - פברואר 2010** הם דיווחו על מחזור עסקאות בסך 1,041,303 ₪ (מע"מ עסקאות לתשלום בסך 166,608 ₪) ועל מס תשומות בסך 164,732 ₪. הם ניכו את סכום מס התשומות הנ"ל שלא כדין, מבלי שהיו לגביו מסמכים כנדרש בחוק. כתוצאה מהניכוי האמור עמד הסכום לתשלום על סך 1,876 ₪ בלבד.

בדוח לחודשים **מרס - אפריל 2010** הוציאו הנאשמים חשבוניות מס, לרבות חשבוניות מס-התחשבנות לרשות הפלסטינאית, בסך של 9,034,772 ₪, כשהמע"מ היה בסך 1,441,874 ₪. הנאשמים דיווחו באיחור, ביום 4.8.10, דיווחו על מחזור של אפס עסקאות ומס תשומות, ואפס ₪ לתשלום.

הדוחות הכוזבים ליוני 2010, אוגוסט 2010 ואוקטובר 2010 הוגשו ביום 29.11.11, קרי: באיחור.

3. בשנת 2010 המשיכו הנאשמים והוציאו לפחות את החשבוניות שפורטו בנספח א לכתב האישום. למרות זאת, לא דיווחו עליהן למע"מ, לא שילמו את המס הגלום בהן והגישו דוחות כוזבים של אפס מחזור עסקאות ומס תשומות, ואפס ₪ לתשלום.

4. בשנת 2011 הוציאו הנאשמים לפחות ארבע חשבוניות שמספריהן ופרטיהן בכתב האישום. סך החשבוניות - 473,522 ₪ והמע"מ היה בסך 65,313 ₪.

5. הנאשמים לא ניהלו ספרי הנהלת חשבונות ולא שמרו מסמכי תיעוד חוץ.

6. בעשותם את כל האמור לעיל ניכו הנאשמים מס תשומות שלא כדין, מסרו, באיחור, דוח הכולל ידיעה כוזבת, לא שילמו את המס הגלום בחשבוניות שהוציאו, ועשו את האמור לעיל במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס. **הפרש המס לתשלום היה בסך 1,539,382 ₪.**

7. באישום זה הואשמו נאשמים 1 ו-4 בביצוע העבירות הבאות:

ניכוי מס תשומות בלי שיש לגביו מסמך (עבירה לפי סעיף 117(ב)(5) לחוק); 7 עבירות של מסירת דוח הכולל ידיעות כוזבות (עבירה לפי סעיף 117(ב)(1) לחוק); 34 עבירות של הוצאת חשבוניות בלי לשלם את המס הגלום בהן (עבירה לפי סעיף 117(א)(14) לחוק); 4 עבירות של אי הגשת דוח במועד (עבירה לפי סעיף 117(א)(6) לחוק); 4 עבירות של אי ניהול ספרי הנהלת חשבונות (עבירה לפי סעיף 117(א)(7) לחוק).

לגבי נאשם 4 - כל העבירות הנ"ל, ביחד עם סעיף 119 לחוק.

8. **באישום השני**, המתייחס אף הוא לנאשמים 1 ו-4, נכתב כי ביקורת שנערכה על ידי המאשימה העלתה כי הנאשמים הוציאו שלא כדין, במקום אדם אחר (שהיה לכתחילה נאשם 5 בכתב אישום זה ועניינו הסתיים), חשבוניות מס מבלי שהיו מעורבים או קשורים בביצוע השירות הכלול בחשבוניות. מדובר היה במתן שירותי תיווך בעסקת נפט וגז,

והוצאו בגין כך שתי חשבוניות בחודשים מרס ואפריל 2010. סך החשבוניות היה ₪ 2,325,000 וסך המע"מ 372,000 ₪. הנאשמים לא דיווחו לרשויות מע"מ ולא שילמו את המס הגלום בחשבוניות הנ"ל. זאת, במטרה להביא לכך שאותו אדם אחר יתחמק מתשלום מס שהיה חייב בו. בעשותם את האמור לעיל השתמשו הנאשמים במרמה ותחבולה. הפרש המס בו מדובר הוא בסך 372,000 ₪.

9. באישום זה הואשמו נאשמים 1 ו-4 בביצוע העבירות הבאות:

2 עבירות של הוצאת חשבונית מס מבלי שעשו את העיסקה שלגביה הוציאו את החשבונית (עבירה לפי סעיף 117(ב)(3) לחוק); 2 עבירות של פעולה במטרה להביא לכך שאדם אחר יתחמק או ישתמט מתשלום מס שהוא חייב בו (עבירה לפי סעיף 117(ב1) לחוק); שימוש במרמה ותחבולה (עבירה לפי סעיף 117(ב)(8) לחוק).

לגבי נאשם 4 - כל העבירות הנ"ל, ביחד עם סעיף 119 לחוק.

10. באישום השלישי, המתייחס לנאשמים 2 ו-4, נכתב שביקורת שנערכה על ידי המאשימה העלתה כי בחודש ינואר 2009 הוציאו הנאשמים חשבוניות מס התחשבות לחברת "וורלד אקספו לסחר" שברשות הפלסטינאית, בסך של 10,504,297 ₪, מע"מ עסקאות בסך 1,628,166 ₪ בגין תיווך ומכירת מתכות. למרות זאת דיווחו הנאשמים על אפס מחזור עסקאות ומס תשומות, ואפס ₪ לתשלום. הם היו אמורים לדווח על עסקאותיהם עד ליום 15.2.09 ובמקום זאת דיווחו רק ביום 21.5.09. פירוט החשבוניות שהוצאו, לרבות מספרים, תאריכים וסכומים, מפורטים בנספח ב לכתב האישום. הנאשמים לא ניהלו ספרי הנהלת חשבות ולא שמרו עליהם. בעשותם את האמור לעיל מסרו הנאשמים, באיחור, דוח הכולל ידיעות לא נכונות ובלא הסבר סביר לגבי המס הגלום בחשבוניות שהוציאו. הפרש המס לתשלום היה בסך 1,628,166 ₪.

11. באישום זה הואשמו נאשמים 2 ו-4 בביצוע העבירות הבאות:

מסירת דוח הכולל ידיעות לא נכונות בלא הסבר סביר (עבירה לפי סעיף 117(א)(3) לחוק); 25 עבירות של הוצאת חשבונית בלי לשלם את המס הגלום בהן (עבירה לפי סעיף 117(א)(14) לחוק); עבירה של אי הגשת דוח במועד (עבירה לפי סעיף 117(א)(6) לחוק); עבירה של אי ניהול ספרי הנהלת חשבות (עבירה לפי סעיף 117(א)(7) לחוק וסעיף 118 לחוק יחד עם סעיף 75 לחוק);

לגבי נאשם 4 - כל העבירות הנ"ל, ביחד עם סעיף 119 לחוק.

12. באישום הרביעי, המתייחס לנאשמים 3 ו-4, העלתה ביקורת של המאשימה כי הנאשמים לא מילאו חובותיהם על פי החוק ונאשמת 3, אשר הוקמה בשנת 2006 ונתנה שירותי אבטחה, לא נרשמה כעוסק מורשה במע"מ, אף שהיתה חייבת לעשות כן בהתאם לחוק, לתקנות הרישום, ולתקנות. למרות האמור הוציאו הנאשמים חשבוניות מס מבלי שהיו רשאים לכך, גבו מע"מ, לא שילמו את המס הגלום בחשבוניות ולא דיווחו על כך לרשויות מע"מ. סכום החשבוניות שהוצאו ללא דיווח היה 287,054 ₪ וסכום המע"מ היה 46,915 ₪. פירוט החשבוניות מופיע בנספח ג' שצורף לכתב האישום. הנאשמים לא ניהלו ספרי הנהלת חשבות ולא שמרו מסמכי תיעוד חוץ.

13. באישום זה הואשמו נאשמים 3 ו-4 בביצוע העבירות הבאות:

לא עשו את המוטל עליהם לעניין רישומם (עבירה לפי סעיף 117(א)(4) לחוק); 16 עבירות של הוצאת חשבונית בלי לשלם את המס הגלום בהן (עבירה לפי סעיף 117(א)(14) לחוק); עבירה של אי הגשת דוח במועד (עבירה לפי סעיף 117(א)(6) לחוק); עבירה של אי ניהול ספרי הנהלת חשבונות (עבירה לפי סעיף 117(א)(7) לחוק);

לגבי נאשם 4 - כל העבירות הנ"ל, ביחד עם סעיף 119 לחוק.

14. בכל האישומים ביצע נאשם 4 במצטבר 13 עבירות לפי סעיף 117(ב) לחוק (בגין המס שהועלם היה בסך יותר מ-1.5 מיליון ₪) ו-89 עבירות לפי סעיף 117(א) לחוק (בגין המס שלא שולם היה בסך יותר מ-1.6 מיליון ₪).

הטיעונים לעונש

15. ב"כ המאשימה הדגישה את המחזורים הגבוהים באישום הראשון, בדוח ינואר - פברואר 2010, וצינה כי יש לזכור שמדובר רק על העסקאות שדווחו, כאשר במקביל נוכו תשומות ללא מסמכים. סך העסקאות שדווחו היה מעל מיליון ₪, מס התשומות שדווח היה כ-165,000 ₪, שהם 17% מתוך כלל התשומות, והתוצאה של ניכוי מס התשומות ממס העסקאות העמיד את סכום המס לתשלום על סך 1,876 ₪ בלבד. לחודשים מרס - אפריל 2010 הוגש דוח אפס, למרות שהמחזור היה מעל 9 מיליון ₪ והמע"מ - 1,441,000 ₪. במקרה זה דובר הן על חשבוניות מס רגילות, הן על חשבוניות מס התחשבות, שיצאו לרשות הפלסטינאית. בנספח א לכתב האישום ניתן לראות שמונה חשבוניות התחשבות, שהמע"מ בגין עמד על מיליון ₪. ככל שהדברים אמורים במסחר מול הרשות הפלסטינאית נקבע הסדר, וכתוצאה מההתנהלות של הנאשמים הפסידה המדינה כספים רבים בהתחשבות ההדדית מול הרשות הפלסטינאית. המאשימה הדגישה כי מדובר רק בחשבוניות שנמצאו בחקירה, ועל כן נרשם בכתב האישום "לפחות סכום של ...", אך יש לזכור כי הנאשם הודה בכך שהחברה לא ניהלה ספרי חשבוניות ולא נשמרו מסמכי תיעוד חוץ.

גם באישום השני מדובר בעסקה בסכום לא מבוטל של 2,322,000 ₪. באותו מקרה הנאשמים הוציאו חשבונית מבלי שהיו מעורבים בעסקה, ונוסף על כך לא שולם מס בסך 372,000 ₪. החשבונית אמורה לשקף עסקה אמיתית, כשכל הפרמטרים גלויים, ויש לזכור כי כל שיטת המע"מ בנויה על דיווח נכון, ולכן יש להתייחס לאישום זה בחומרה, שכן יש לו השלכות על כל מערכת המע"מ. המאשימה מזכירה כי סכום המע"מ ששולם בסופו של יום, שולם על ידי אדם אחר. אמנם מדובר בהסרת מחדל, אך ככל שבתי המשפט התייחסו לתשלום כסימן להבעת חרטה, הרי שכאשר המחדל מוסר על ידי אדם אחר - אין להניח לנאשם להנות מפירות הסרת המחדל על ידי אחר.

באישום השלישי מדובר בחברה אחרת, וגם כאן היה דיווח אפס על החשבוניות. המעשים אמנם דומים לאלה שבאישום הראשון, אלא שכאן הואשמו הנאשמים בעבירה לפי סעיף 117(א) לחוק ולא לפי 117(ב) לחוק, לאור הראיות בנוגע לאישום זה.

אשר לאישום הרביעי - הוא אמנם הקטן מבין האישומים, אך הוא מלמד כי כבר בשנת 2006 החל הנאשם לבצע עבירות במע"מ.

16. המאשימה מדגישה עוד את המגוון הרחב של העבירות בכתב האישום, הכולל הן עבירות מסוג פשע, הן עבירות מסוג עוון. המעשים נעשו כביכול באצולה של חוקיות, תחת חברות קיימות, תוך שימוש בחשבוניות התחשבות, והחומרה הרבה נובעת מהתפרשות העבירות גם לרשות הפלסטינאית. מדובר בפעילות עבריינית שיטתית, יזומה ומתוכננת, במספר חברות. הסכומים גבוהים ועל כן הנזק הקונקרטי הוא גדול. נוסף על הנזק בעין, קיים גם נזק פוטנציאלי גדול בשל הפגיעה בשיטה ובכלכלת המדינה.

17. התביעה ביקשה לקבוע כי מתחם העונש ההולם נע בין 18 ל-36 חודשים, וביקשה להעמיד את עונשו של נאשם 4 ברף העליון של המתחם בהתחשב בנסיבות, בסכומים, במשך הזמן שנמשכו העבירות ובאי הסרת המחדל. אשר לקנס צוין כי הקנס המירבי במקרה דנן מגיע למיליון ₪. המאשימה עותרת להטלת קנס בשיעור שבין 5% - 10% מסכום המחדל.

18. ב"כ הנאשמים ציין כי לא מצא פסקי דין שכללו את תמהיל הנסיבות של המקרה דנן. הוא הגיש טבלה של ענישה במקרים דומים. לטענתו, יש לקבוע מתחם שנע בין 8 חודשי מאסר ועד 18 חודשי מאסר, וקנס שנע בין 40,000 ₪ ל-100,000 ₪.

לטענת הסנגור, כל אישום בכתב האישום שזור במשנהו, ולמעשה מדובר בסיפור אחד של התנהלות רשלנית של נאשם, שניסה להיחלץ מקשיים כלכליים אליהם נקלע בשל חוסר יכולת לנהל עסקים כראוי. הנאשם חשב עצמו לאיש עסקים גדול, לקח הלוואות - תחילה ממשפחתו, לאחר מכן בשוק האפור - ובנסיבותיו לצאת מהחובות פתח בכל פעם חברה חדשה, וכך התגלגלו הדברים לכדי המעשים בכתב האישום. הנאשם עסק לאורך כל השנים ב"כיבוי שריפות", שכן לווה כספים לצורך עסקיו, אך אלה ירדו לטימיון, והוא לא הצליח להחזיר חובותיו.

בהתייחס לאישום השני ציין הסנגור כי אמנם יש כאן עסקת תיווך, אלא שאחר הציע לנאשם 4 "להתפרנס", כאשר המתווך בעסקה היה חברו הטוב, אשר ביקש ממנו להוציא את החשבונית בגין העסקה. בטרם נפרע השיק בגין אותה עסקה, נעצר הנאשם. הוא התכוון לדווח על החשבונית ולשלם אותה, אלא שהדבר לא עלה בידו. בנוגע לאישום זה הוטל כפל מס, מאחר שמדובר היה בחשבונית זרה, ולגבי אישום זה המחדל הוסר. הסנגור הזכיר כי השותף לעסקה זו, מי שהיה נאשם 5, שילם כופר ויצא מכתב האישום.

הסנגור הדגיש כי גם מנהלת התחנה במע"מ הכירה בכך כי מצבו הכספי של נאשם 4 בכי רע, ואין לו כספים, ואף ניסו להגיע עם נאשם 4 להסדר סופי, אלא שלטענתו, בשל "מאבק כוחות" במע"מ, לא נחתם ההסדר.

19. הנאשם בן 38, נשוי ואב לשלושה ילדים קטנים, אשר צבר בעקבות קריסת עסקיו חובות רבים והוא מצוי במצב כלכלי קשה. חובותיו בהוצאה לפועל מסתכמים לכ-1,300,000 ₪, כעולה ממסמך ענ/1. לנאשם אין כל רכוש מכל סוג שהוא, והוא נרדף על ידי גורמים בשוק האפור, מהם לווה כספים. הנאשם חולה בלוקמיה ומחלתו החמירה ב-2012, כעולה ממסמכים שהציג הסנגור. אין לו כל הכנסה מלבד קצבת ביטוח לאומי, לה הוא זכאי בשל מחלתו. מחלתו גורמת לו לתופעות קשות, לרבות בחילות, הקאות, נפיחות ועוד. מצבו הרפואי מטיל על הנאשם גם לחץ נפשי אדיר, וחרדות

באשר לעתיד ילדיו ובאשר לשאלה כמה זמן נותר לו לחיות.

20. יש לזקוף לזכות הנאשם את העובדה שהודה בכתב אישום, אשר תוקן ונמחק ממנו סכום של 1.3 מיליון ₪, ובאישום השלישי שונו העבירות מסעיף 117(ב) לחוק לסעיף 117(א). הוא חסך זמן ציבורי רב, שכן רשימת העדים בתיק הייתה ארוכה. הוא שיתף פעולה עם הרשות החוקרת וניגש למחלקת החקירות בתיאום עם התובעת, על מנת "לנקות שולחן".

21. נאשם 4 בדבריו האחרונים לעונש אמר כי הוא מבקש סליחה ומחילה, כפי שאף עשה כאשר הודה בכתב האישום. לדבריו, המעשים נעשו בתום לב ולא מתאוות בצע, מתוך רצון לנסות לעשות משהו בחייו ולהצליח. הוא ביקש לקחת בחשבון את נסיבותיו האישיות ואת העובדה שהוא חי כאשר "חרב על צווארו", בשל המחלה המאיימת על חייו. הוא מגדל את ילדיו ורואה אותם לנגד עיניו. אשתו היא המפרנסת היחידה במשפחה. הנאשם ביקש מחילה ורחמים.

גזירת הדין

22. עסקינן בארבעה ארועים, הכוללים מספר עבירות. לפיכך יקבע מתחם לכל ארוע. שלוש החברות הנאשמות אינן שותפות לכל הארועים, ורק נאשם 4 מואשם בארבעתם. לגבי החברות, מאחר שאינן פעילות עוד, הוסכם כי יוטל עליהן קנס סמלי, ותו לא. ממילא, לגבי חברות אין דיון בשאלת מתחם העונש בכל הקשור לרכיב המאסר, ולכן הדיון בעניין זה נוגע רק לנאשם 4. מאחר שהוא נאשם בכל ארבעת הארועים, לבסוף אקבע עונש כולל. חלק מהמדדים הדרושים לקביעת המתחם משותפים לכל הארועים וההתייחסות אליהם תהיה, אפוא, במשותף.

23. הארוע הראשון הוא מושא האישום הראשון, הוא מתייחס לנאשמים 1 ו-4 וכולל 42 עבירות לפי סעיף 117(א) על חלופותיו השונות, ו-8 עבירות לפי סעיף 117(ב) על חלופותיו השונות. בגדרו נוצר הפרש מס לתשלום בסך כ-1,540,000 ₪.

הארוע השני הוא מושא האישום השני, ומתייחס אף הוא לנאשמים 1 ו-4. הוא כולל 5 עבירות לפי סעיף 117(ב). בגדרו נוצר הפרש מס לתשלום בסך 372,000 ₪.

הארוע השלישי הוא מושא האישום השלישי. הוא מתייחס לנאשמים 2 ו-4 וכולל 28 עבירות לפי סעיף 117(א). בגדרו נוצר הפרש מס לתשלום בסך כ-1,630,000 ₪.

הארוע הרביעי הוא מושא האישום הרביעי. הוא מתייחס לנאשמים 3 ו-4 וכולל 19 עבירות לפי סעיף 117(א). המס שלא שולם בגדרו הוא בסך כ-47,000 ₪.

קביעת מתחמי הענישה

24. הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשי הנאשמים הם "ערך השוויון בנשיאת נטל חובות המס, הנדרש לצורך מימון צרכיה של החברה ופעילותן התקינה של הרשויות הציבוריות. העבריינות הכלכלית, ועבריינות המס בכללה, איננה

מסתכמת אך בגריעת כספים מקופת המדינה. היא פוגעת בתודעת האחריות המשותפת של אזרחי המדינה לנשיאה שוויונית בעול הכספי הנדרש לסיפוק צורכי החברה, ובתשתית האמון הנדרשת בין הציבור לבין השלטון האחראי לאכיפה שוויונית של גביית המס" (רע"פ 512/04 אבו עביד נ' מדינת ישראל [15.4.04]). יותר מכך: "הערך המוגן בעבירות מס הוא השיטה הפיסקלית שהחברה אימצה כחלק ממדיניותה הכלכלית והחברתית, לרבות שיטת המסוי שתבטיח חלוקת נטל שוויונית וצודקת" (ע"פ (מחוזי תל אביב) 71687/02 עיני נ' מדינת ישראל [1.4.04]). דוחות שאינם מוגשים כשורה פוגעים גם באפקטיביות של מערכת המס וביכולתה לתכנן את היקף הגבייה (רע"פ 4323/14 מולדוב נ' מדינת ישראל [26.6.14]). עוד נקבע: "עבירות המס מתאפיינות בחומרה יתרה נוכח פגיעתן הישירה - בקופה הציבורית, העקיפה - בכיסו של כל אזרח, ולאור חתירתן תחת ערך השוויון בנשיאת נטל המס" (רע"פ 977/13 אודיז נ' מדינת ישראל [20.02.13]) [כל ההדגשות בציטוטים - הוספו. מ.ב.נ.]. באישום הראשון והשלישי יש גם פגיעה בקשרי מסחר עם הרשות הפלסטינאית.

25. מידת הפגיעה בערכים המוגנים:

בארוע הראשון מידת הפגיעה בערך המוגן היא גדולה. מדובר במספר דוחות, על פני שתי שנות מס, מדובר בסכום העלמה גבוה (מעל 1.5 מיליון ₪) ומדובר בשילוב של מספר עבירות, הן לפי סעיף 117(ב), שהן עבירות מסוג פשע, הן לפי סעיף 117(א), עבירות מסוג עוון.

בארוע השני מידת הפגיעה בערך המוגן היא בינונית. מצד אחד, מדובר במעשים חמורים: הוצאת חשבוניות שלא כדין, במקום אדם אחר, במטרה שהוא יתחמק ממס, כשהנאשמים לא דיווחו למע"מ ולא שילמו את המס הגלום בחשבוניות. מצד שני, הסכום אינו מאד גבוה (₪ 372,000) ומדובר בשתי חשבוניות בלבד.

בארוע השלישי מידת הפגיעה בערך המוגן היא בינונית-גבוהה. האישום הוא אמנם בעבירה לפי סעיף 117(א), למרות טיב המעשים המתוארים, וזאת, על פי מה שאמרו הצדדים בטיעוניהם, בשל כך שמתוך הראיות לא הוכחה הכוונה הנדרשת לאישום לפי סעיף 117(ב). ואולם סכום המס שלא שולם הוא גבוה למדי (מעל 1.6 מיליון ₪).

בארוע הרביעי מידת הפגיעה בערך המוגן היא נמוכה. מדובר במעשה שאינו ברף החומרה הגבוה של העבירות וגם הסכום בו מדובר אינו גבוה (₪ 47,000).

חשוב לציין שהפגיעה הכוללת מצד נאשם 4 בערכים המוגנים היא בינונית - גבוהה. הוא מואשם בכל האישומים. על כן בענינו מדובר בריבוי מעשים, מדובר בהתנהלות סדרתית על פני מספר שנים, במספר חברות, גם בישראל וגם ברשות הפלסטינאית, ומדובר על מגוון עבירות, מכל סוגי עבירות המע"מ ומדובר בסכום כולל של מעל 3.5 מיליון ₪ של מס שלא שולם, כמחצית בשל עבירות לפי סעיף 117(ב) וכמחצית בשל עבירות לפי סעיף 117(א).

26. **מדיניות הענישה הנהוגה:** המאשימה לא הפנתה לפסיקה ספציפית וטענה כי המתחם הראוי בכל האישומים יחד נע בין 18 ל-36 חודשי מאסר, כשבמקרה דנן ראוי "להצמד לרף העליון", נוכח ההיקפים, הנסיבות ואי הסרת רוב המחדל.

ב"כ הנאשמים הפנה לפסיקה מכל הערכאות, בה הושתו עונשי מאסר שבין 8 ל-20 חודשי מאסר בפועל בעבירות לפי סעיפים 117(א) ו-117(ב) לחוק ובסכומים גבוהים. הוא הפנה לפסק דין אחד של בית המשפט העליון, ברע"פ 4791/08 **נפתלי כהן נ' מדינת ישראל** [9.2.09], שם דובר במערער שהורשע בביצוע עבירות רבות לפי סעיף 220 לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961 [הפקודה] (על סעיפיו הקטנים) ולפי סעיף 117(ב) לחוק, ושהשמיט מדוחות החברה כ-20 מליון ₪. בית המשפט העליון העמיד את עונשו על 20 חודשי מאסר וקנס של 400,000 ₪. בכך הקל בית המשפט העליון בעונשו של המערער, שהוחמר על ידי בית המשפט המחוזי מ-6 חודשי מאסר ל-30 חודש. בית המשפט העליון ציין שאינו ממצה את הדין עם המערער, אלא מתחשב בפער בין העונש שהוטל בבית משפט השלום לזה שהושת במחוזי. יתר פסקי הדין שהגיש ב"כ הנאשמים היו מבתי משפט מחוזי או שלום והם הצביעו על ענישה בטווח שצוין לעיל.

27. עיינתי בפסיקה נוספת, מלבד זו שהציגו הנאשמים. בין היתר בפסקי הדין הבאים של בית המשפט העליון:

א. ברע"פ 5442/14 **חברת ינונה בע"מ נ' מדינת ישראל** [4.9.14] דחה בית המשפט העליון בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי שהקל מ-18 חודש ל-14 חודש את עונש המאסר שהוטל על המערער (לצד קנס של 50,000 ₪). המערער הורשע בביצוע 17 עבירות לפי סעיף 117(ב) לחוק, על פני 9 חודשים, תוך גריעת סך של 675,000 ₪ מהקופה הציבורית.

ב. ברע"פ 5064/14 **רבחי נתשה נ' מדינת ישראל** [22.7.14] דחה בית המשפט העליון בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, שאישר פסק דין בו הוטלו על המערער 22 חודשי מאסר ו-120,000 ₪ קנס. המערער ביצע 5 עבירות לפי סעיף 117(ב) לחוק ו-29 עבירות לפי סעיף 117(א) וגרע מהקופה הציבורית כ-1.7 מליון ₪ ולא הסיר מחדליו.

ג. ברע"פ 5823/09 **באשיתי נ' מדינת ישראל** [17.8.09] בית המשפט העליון דחה בקשת רשות ערעור של נאשם שעונשו הוחמר בבית המשפט המחוזי לעונש של 18 חודשי מאסר בפועל ו-80,000 ₪, בגין מכירת חשבוניות פיקטיביות, כאשר סכום המע"מ בגין החשבוניות הגיע לסך של 2.8 מיליון ₪.

ד. ברע"פ 10170/08 **עיסא נ' מדינת ישראל** [2.3.09] [עניין עיסא] בית המשפט העליון דחה בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי שאישר עונש מאסר בן 48 חודשים שהוטל על מי שביצע עבירות רבות לפי סעיף 117(ב) לחוק, במשך 3 שנים, והעלים כ-3.2 מליון ₪ מס. הקנס שהוטל על המערער הופחת בבית המשפט המחוזי מ-250,000 ₪ ל-150,000 ₪ ובית המשפט העליון אישר גם זאת.

ה. ברע"פ 10185/08 **קרקובר נ' מדינת ישראל** [28.1.09] [עניין קרקובר] דחה בית המשפט העליון בקשת רשות ערעור של עו"ד שהורשע בביצוע עבירות הן לפי סעיף 220 לפקודה, הן לפי סעיף 117(ב) לחוק, לאחר שהעלים הכנסה בהיקף של כ-4 מליון ₪. נגזר עליו עונש של 24 חודשי מאסר ו-240,000 ₪ קנס. באותו מקרה הסיר המערער את המחדלים באופן חלקי בלבד.

ו. ברע"פ 1890/08 **יגרמן נ' מדינת ישראל** [28.10.08] [עניין יגרמן] דחה בית המשפט העליון בקשת רשות ערעור על עונש שגזר בית המשפט המחוזי על נאשם שהורשע בעבירות של הוצאת חשבוניות פיקטיביות והתחמק מתשלום מס בסך של כמיליון ₪. בית המשפט המחוזי החמיר את עונשו של הנאשם

מ-24 חודשי מאסר בפועל וקנס בסך של 150,000 ₪ לעונש של 30 חודשי מאסר בפועל, במצטבר לעונש אותו ריצה הנאשם באותה עת, ולקנס בסך של 300,000.

ז. ברע"פ 5718/05 **אוליבר נ' מדינת ישראל** [8.8.05] נדחתה בקשת רשות ערעור של נאשם, אשר הורשע בביצוע 40 עבירות של הוצאת חשבונות פיקטיביות. הנאשם לא שילם את חובו בסך של כחצי מיליון ₪ ובכך הפר את הסדר הטיעון שאליו הגיעו הצדדים, ונדון ל-36 חודשי מאסר בפועל, וכן לקנס בסך של 50,000 ₪.

ח. ברע"פ 1710/02 **סאלם נ' מדינת ישראל** [23.5.02] נדחתה בקשת רשות ערעור על עונש שנגזר על נאשם, אשר הורשע בביצוע 12 עבירות של אי הגשת דוחות תקופתיים במועד וב-23 עבירות שעניין שימוש בחשבוניות פיקטיביות, וכן בייצורן של אותן חשבוניות. סכום השמטת המס היה בסך של כ-90,000 ₪ והמחדלים לא הוסרו. הנאשם נדון למאסר בפועל למשך 30 חודשים, כאשר בית המשפט המחוזי הפחית את סכום הקנס מ-150,000 ₪ ל-100,000 ₪.

ט. ולהשוואה, תיק אחד בו דובר רק בעבירות לפי סעיף 117(א): ברע"פ 4394/14 **פיקהולץ נ' מדינת ישראל** [17.8.14] דחה בית המשפט העליון את ערעורו של מי שהורשע בביצוע 5 עבירות לפי סעיף 117(א) בלבד ולא הסיר מחדליו. בית המשפט המחוזי השית עליו 7 חודשי מאסר בפועל וקנס בסך של 100,000 ₪.

28. מפסקי הדין שהוצגו עולה כי מדיניות הענישה הנוהגת בגין מקרים דומים, פחות או יותר, נעה בין 12 חודשי מאסר בפועל ועד 40 חודשי מאסר בפועל, בצד קנס ומאסר מותנה.

29. **תכנון שקדם לביצוע העבירות:** כאשר אדם מבצע עבירות דומות, לאורך מספר שנים, בשלוש חברות שונות שפתח, ברור שיש כאן תכנון. יתר על כן, כאשר עבירות מתבצעות מחדש עם כל דוח שלא מוגש כראוי, או עם כל דוח כוזב שמוגש, או עם כל חשבונית פיקטיבית, וכאשר לנאשם הזדמנות לבחור להפסיק את מעשיו בכל הזדמנות - לטעמי המשך ביצוע העבירות עולה כדי תכנון (ר' עפ"ג (מחוזי ת"א) 7254-09-13 **מדינת ישראל נ' פרץ**, פסקה 8 [2.12.13]).

30. **הנזק הפוטנציאלי והנזק הקונקרטי:** במקרה דנן, הן הנזק הפוטנציאלי, הן הנזק הקונקרטי גדולים נוכח הפגיעה הממשית בקופת המדינה ובכל יתר הערכים המוגנים.

31. **סיבות שהביאו את הנאשם לביצוע העבירות:** כפי שפורט לעיל, ב"כ הנאשמים טען כי ביצוע העבירות נבע מהסתבכותו הכלכלית של הנאשם, ממנה לא ידע כיצד לצאת. הוא עבד בתחילה עם אביו ובשנת 2006 ביקש לצאת לדרך חדשה, כעצמאי. הוא נעדר את הידע העסקי והניהולי הנדרש לכך, והדבר הוביל לקריסה טוטלית. תחילה הקים את נאשמת 3, שעסקה באבטחה. החברה פעלה כחצי שנה וכמעט לא עשתה עסקאות, כעולה מהאישום הרביעי. חיש מהר נקלע להגבלת חשבונו בבנק וכאשר ביקש לפתוח תיק במע"מ, סורב בשל העדר חשבון בנק. אז נעברו העבירות מושא האישום הרביעי. לאחר מכן לקה במחלת הסרטן ולא עבד עד 2008. בשנים 2009 עד 2010 ניהל נאשם 4 את

נאשמות 1 ו-2 ועסק בתחום הבניה, כח אדם ופסולת ברזל. שוב חשב עצמו הנאשם איש עסקים גדול (כך, בלשון הסנגור) ונטל הלוואות ממשפחתו. בינואר 2009 תיווך בעסקה גדולה אך לא קיבל את התמורה מחברת וורלד אקספו לסחר, ברשות הפלסטינאית, ונאשמת 2 קרסה, כאשר נאשם 4 לא יכול היה להחזיר את הכספים שלוה. נאשם 4, בנסיון לכבות שריפות ולהציל משהו רכש את נאשמת 1, שעסקה בסרטים, אך עתה כבר לא יכול היה לקבל הלוואות ממשפחתו ועל כן החל ללוות כספים מהשוק האפור. הוא שוב נכשל בעסקיו וזה היה הרקע אישומים הראשון והשני.

אף בהנחה שהתיאור של הסנגור את הרקע לכל הארועים הוא נכון במלואו, אין בכך כדי להצדיק, ולו במעט, חלק מהעבירות שבוצעו. בעוד ניתן להתחשב בטענה לפיה דוח לרשויות המס אינו מוגש בזמן בשל הסתבכות כלכלית, שמנעה אפשרות לשלם לרואה החשבון שצריך היה לערוך את הדוח, הרי שלא ניתן לקבל את העובדה שאדם, המסתבך כלכלית, בוחר להנפיק חשבוניות פיקטיביות או להגיש דוחות כוזבים כמזור לצרותיו. בניגוד לטענות הנאשם בדבריו האחרונים: "הדברים נעשו מתום לב ולא מתאוות בצע" - יתכן שהדברים לא נעשו מתאוות בצע, אך הנאשם הודה כי חלק מהעבירות בוצעו במטרה להתחמק מתשלום מס (כלשון הרישה של סעיף 117(ב) לחוק).

32. **לאור כל האמור ובהתחשב בכל הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, לרבות סכום המס הכולל שהועלם, אני קובעת את מתחמי הענישה כדלקמן:**

בארוע הראשון מתחם העונש ההולם נע בין 18 ל-36 חודשי מאסר, לצד קנס ומאסר מותנה;

בארוע השני מתחם העונש ההולם נע בין 6 ל-18 חודשי מאסר, לצד קנס ומאסר מותנה;

בארוע השלישי מתחם העונש ההולם נע בין 6 ל-14 חודשי מאסר, לצד קנס ומאסר מותנה;

בארוע הרביעי מתחם העונש ההולם נע בין 4 ל-8 חודשי מאסר, לצד קנס ומאסר מותנה.

חריגה מהמתחם העונש ההולם

33. כידוע, סעיף 40ד לחוק העונשין, **התשל"ז-1977 [חוק העונשין]**, המתייחס לאפשרות החריגה לקולא ממתחם העונש שנקבע, מורה כי ניתן לעשות כן משיקולי שיקום.

ב"כ הנאשמים ביקש לשכנעני כי ניתן לחרוג מהמתחם גם בשל נסיבות אישיות חריגות והפנה לפסיקה בה התחשב בית המשפט בנסיבות אישיות (ולא בשיקולי שיקום) לצורך חריגה ממתחם העונש. כך, למשל, בע"פ 4761/11 **עובדיה נ' מדינת ישראל** [26.1.12] הקל בית המשפט העליון בעונשו של מי שהורשע בביצוע עבירות סיוע לקבלת דבר במרמה ותיווך לשוחד, והעמידו על 6 חודשי עבודות שירות, בהתחשב בנסיבות אישיות קשות של המערער (בנו לקה בגידול סרטני בראשו, אשתו היתה חולה מאד והמערער היה היחיד שיכול היה לסייע לבן). בע"פ 5833/12 **פלונית נ' מדינת ישראל** [12.9.13] הקל בית המשפט בעונשה של מערערת שהיתה בעיצומם של הליכים לשינוי מין והתברר כי בהתאם לנהלי שב"ס תוחזק, בשל כך, בהפרדה מלאה לאורך כל תקופת מאסרה. הוצגו גם פסקי דין של ערכאות נמוכות יותר, בהם קבעו שופטים כי יש לחרוג ממתחם העונש ההולם משיקולים נוספים, מלבד שיקולי שיקום, או שנתנו פירוש מרחיב ביותר למונח שיקום (למשל - ככולל את מידת החסד והרחמים).

לטעמי, אין נסיבותיו האישיות של נאשם 4, שיפורטו בפרק הבא, כה חריגות עד כי הן מצדיקות לחרוג בשלן מהמתחם, ויפים, לדעתי, בעניינו, הדברים שנאמרו בע"פ 4430/13 שרון נתנאל נ' מדינת ישראל, פסקה 23 [31.3.14]:

"לא מצאתי כי יש מקום להתערבותנו בהחלטתו של בית המשפט המחוזי שלא להיעתר לבקשת המערער לפעול בהתאם לסעיף 40ד(א) לחוק העונשין ולחרוג לקולא ממתחם הענישה לאור שיקולי השיקום ולאור המלצת שירות המבחן. ראשית, אין בידי לקבל את טענת המערער כי מפסק דינו של בית המשפט המחוזי במקרה דנן משתמע שבעבירות כלכליות לא ניתן יהיה אף פעם לחרוג לקולא ממתחם הענישה. קביעה שכזו אינה עולה מתוך פסק הדין, לא במפורש ולא במשתמע. שנית, אכן יש יסוד לטענת המערער כי בפסיקה טרם הותוו קריטריונים ברורים באשר לאופן ולדרך שבה יש להחיל את הסעיף האמור, אולם אינני סבור שהמקרה דנן הינו המקרה המתאים לדיון עקרוני ורחב שכזה. שקלתי את נסיבותיו האישיות של המערער במקרה דנן, לרבות השינוי לרעה במצבו הבריאותי שאירע במהלך תקופת הערעור, ובסופו של יום התרשמתי שזה לזו של בית המשפט המחוזי כי שיקול זה מצדיק העמדת עונשו של המערער על הרף התחתון של מתחם הענישה, אך אינו מצדיק הקלה נוספת בדרך של חריגה לקולא ממתחם הענישה. סבורני כי ניתן להסתפק בקביעה זו התחומה לדל"ת אמותיו של המקרה הקונקרטי ולהותיר את הדיון העקרוני בסעיף האמור לעיל למקרה המתאים בעתיד".

אוסף לכך כי נקבע בפסיקה, באופן עקבי, כי בעבירות כלכליות יש לתת העדפה לשיקולי הרתעה וגמול על פני שיקולים המתחשבים בנסיבותיו האישיות של הנאשם (ר' למשל ברע"פ 2638/13 אלי עובדיה נ' מדינת ישראל [28.4.13] [עניין עובדיה]). אפרט בנושא זה בהמשך, בפסקה המתייחסת לשיקולי הרתעה, אך כבר כאן ניתן לציין כי גם מדיניות זו מטה את הכף נגד קבלת עתירת הסנגור לחרוג לקולא מהמתחם, בשל נסיבותיו האישיות של הנאשם.

34. איני סבורה, אם כן, כי יש מקום לחרוג ממתחם העונש שקבעתי.

מיקום הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם

35. **פגיעת העונש בנאשם:** אין ספק שעונש מאסר בפועל, כפי שיוטל על הנאשם נוכח המתחמים שקבעתי, יפגע בו. מעבר לפגיעה ה"רגילה" של עונש מאסר בכל אחד, יש לתת את הדעת לכך שהנאשם מעולם לא נשא בעונש מאסר. אם לא די בכך, הרי שהנאשם סובל ממחלת הלוקמיה, כעולה ממסמך **ענ/3** שהוגש. מצבו התדרדר בשנתיים האחרונות, הוא זקוק לתרומת מח עצם וסובל מתופעות קשות בגין מחלתו. ממסמך **ענ/2** עולה כי הנאשם הוכר כבעל נכות בשיעור 100% והוא זכאי לקצבה מהמוסד לביטוח לאומי. נבדקה השאלה אם שב"ס ערוך לטפל בנאשם, נוכח חשש שהובע כי הוא זקוק לתרופות שיתכן ושב"ס לא יוכל לספק, וביום 21.9.14 ניתן אישור של מר"ש (המרכז הרפואי של שב"ס) כי ניתן לדאוג לכל צרכי הנאשם. עם זאת, אין ספק שמבחינת הנאשם מדובר בקושי ייחודי, מעבר לזה הצפוי לכל נאשם שלא נשא עונש מאסר מעולם.

36. **פגיעת העונש במשפחת הנאשם:** העונש יפגע גם במשפחת הנאשם. הנאשם נשוי ואב לשלושה ילדים קטנים - בני 6, שנתיים ו-3 חודשים. בשנים האחרונות, לאור מצבו הבריאותי, אשתו הפכה מפרנסת יחידה בעוד הנאשם עוסק בגידול הילדים והטיפול בהם. הנאשם התייחס לפגיעה בילדים גם בדבריו האחרונים, ואין כל ספק שמדובר בפגיעה לא קלה, שיש להתחשב בה.

37. **נטילת אחריות ומאמצי הנאשם לתיקון ופיצוי:** הנאשם נטל אחריות בשם כל הנאשמות טרם שמיעת הראיות בתיק. גם בדבריו האחרונים ציין שהוא מבקש סליחה ומחילה על שעשה והסגור התייחס לבושה הרבה שחש לגבי מעשיו. עובדה זו צריכה להזקף לזכותו.

עם זאת, נפסק כבר אינספור פעמים, כי בעבירות כלכליות, חרטה אמיתית ונטילת אחריות מלאה באות לידי ביטוי רק כאשר בצד האמירות יש גם הטבת הנזק: הסרה של המחדלים והשבה של הגזלה. בע"פ 395/75 **צור נ' מדינת ישראל**, פ"ד ל(2) 589, 599 (1976) נאמר:

"חשובה החרטה שבמעשה מן החרטה שבלב ובדיבור. כבר למדונו קדמונו שהמתוודה על חטא ואינו חוזר בו לשלם את הגזל, כמוהו כטובל ושרץ בידו (תענית, ט"ז, א' ורש"י שם, ד"ה ואינו חוזר בו); אבל מי שעושה להשבת הגזלה, וידו וידיו וחרטתו חרטה".

ברע"פ 5872/14 **אלון ירון נ' מדינת ישראל**, פסקה 12 [2.10.14] **[עניין ירון]** נאמר:

"בפסיקתו של בית משפט זה אמנם הודגשה לא אחת חשיבות הסרת המחדל על ידי הנאשם. עוד נאמר כי על מנת לעודד התנהגות זו, על בית המשפט לשקול הפחתה בעונשו של נאשם שהחליט לתקן את העיוות שנגרם מעבירותיו (ראו: ע"פ 395/75 **מיכאל צור נ' מדינת ישראל**, פ"ד ל(2) 589 (1976); ע"פ 1341/02 **מיכל מזרחי נ' מדינת ישראל** (21.10.02)). תפיסה זו אף קיבלה ביטוי במסגרת תיקון 113 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), בסעיף 40א לחוק, אשר כולל רשימה של שיקולים שאינם נוגעים לביצוע העבירה שעל בית המשפט להביא בחשבון לצורך קביעת גזר הדין".

במקרה שלפנינו, לא הוסר אלא מיעוטו של המחדל: זה המתייחס לאישום 2, הקשור באותו אחר, שהיה נאשם 5 בתיק. הוחזר סכום של 372,000 ₪, וזאת על ידי אותו אחר, ששילם את הסכום. מדובר על כ-10% מסכום המס שהוחסר מקופת המדינה. הדבר יזקף לזכות נאשם 4, אך במידה קלה ביותר נוכח העובדה ש-90% מהסכום לא הוחזר עד היום.

38. **העדר עבר פלילי:** זו הסתבכותו הראשונה של הנאשם עם החוק, ויש לזקוף עובדה זו לזכותו. אמנם, הרוב המכריע של עברייני המס והעבירות הכלכליות בכלל נעדרי עבר פלילי, כפי שטענה ב"כ המאשימה, ועם זאת - חשוב להתחשב בכך, שהרי כאשר נדון נאשם שאין לו הסתבכות יחידה, מדובר בשיקול חשוב לחומרה.

39. **הרתעה אישית של הנאשם והרתעת הרבים:** ההלכה בנוגע לסוגיית ההרתעה, גם לאחר תיקון 113 לחוק העונשין, קובעת כי בעבירות כלכליות, השיקול של שליחת מסר מרתיע לציבור חשוב משיקולי הפרט, ויש לתת העדפה לשיקולי הרתעה וגמול על פני שיקולים המתחשבים בנסיבותיו האישיות של הנאשם. **בעניין עובדיה**, פסקה 14 לפסק הדין נכתב:

"כבר נפסק, לא אחת, כי יש להתייחס לעבריינות המס, בחומרת יתרה, הן לנוכח פגיעתה הישירה בכיס הציבורי, והן לנוכח פגיעתה העקיפה בכיסו של כל אזרח ואזרח (רע"פ 10699/07 **קובן נ' מדינת ישראל** (20.1.2008); רע"פ 5906/12 **עזרא נ' מדינת ישראל** (9.9.2012); רע"פ 977/13 **אודיזי נ' מדינת ישראל** (20.2.2013)). על יסוד גישה זו, הותוותה בפסיקה מדיניות ענישה, אשר לפיה יש לגזור את דינם

של עברייני המס, תוך מתן עדיפות לשיקולי ההרתעה והגמול, ולבכרם על פני נסיבותיו האישיות של העבריין".

אין ספק שיש להרתיע את הציבור מפני ביצוע מעשים כמו אלה שביצע הנאשם. מדובר בהתנהלות עבריינית שיטתית, על פני מספר שנים, שלבשה צורות דומות אך מגוונות של מעשים אסורים על פי חוקי המס. ההלכות בנושא הענישה בעבירות כגון אלה שביצע הנאשם חוזרות, באופן עקבי, על כך שראוי להן עונש מאסר, מאחורי סורג ובריה (ר' למשל **עניין ירון, עניין עובדיה**, רע"פ 74/13 **חלידו נ' מדינת ישראל**, פסקה 17 [17.3.13]). מאחר שכאן אכן יוטל עונש של מאסר מאחורי סורג ובריה, על אדם החולה במחלה קשה, דומני שאפקט הרתעת הרבים יושג גם אם ימוקם הנאשם בתחתית מתחם העונש ההולם, אגב התחשבות ממשית בנסיבות האישיות. אשר להרתעת הנאשם - סבורני שהוא את הלקח למד, ואין צורך להחמיר בעונשו לשם כך.

40. עולה מכל האמור, כי יש למקם את הנאשם בתחתית מתחמי הענישה שקבעתי לכל ארוע.

קנס

41. הפסיקה חזרה לא אחת על כך שבעבירות מס יש להטיל על נאשם קנסות מכבידים, ובעבירות כלכליות בכלל, שמטרתן עשיית רווח או המנעות מהפסד כספי, יש להכות את העבריין בכיס. הקנס המירבי בגין כל עבירה לפי סעיף 117(ב) לחוק עומד על כפל הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, קרי 452,000 ₪. הקנס המירבי בגין כל עבירה לפי סעיף 117(א) לחוק עומד על 29,200 ₪ (נוכח הוראות סעיפים 36 ו-61(א)(2) לחוק העונשין).

מדיניות הענישה של המאשימה מבקשת להטיל על נאשמים קנס, הנע בין 5% ל-10% מסכום המס שלא שולם. במקרה זה ביקשה המאשימה להטיל על הנאשם קנס שבין 175,000 ₪ ועד 350,000 ₪.

הסנגור ציין כי לטעמו מתחם הקנס נע בין 40,000 ₪ ל-100,000 ₪ וביקש להתחשב במצבו הכלכלי של הנאשם. לשם כך הגיש מסמך שסומן **ענ/1** המלמד כי נכון ליום 13.11.12 עמדו סך חובותיו על כ-1,301,500 ₪. הוגש מסמך עדכני יותר. הסנגור כלל בטבלת הפסיקה שהגיש התייחסות גם לקנסות. מרבית הקנסות הם בטווח שציין הסנגור, אך ניתן למצוא גם מקרים בהם, בסכומי מחדל דומים, נפסקו קנסות גבוהים יותר. חשוב לשים לב שבחלק מהמקרים דובר על חברות פעילות ולכן הושת גם קנס על החברות הנאשמות (ר' למשל, מתוך ההפניות של הסנגור, ת"פ (שלום קריות) 1106/05 **מדינת ישראל נ' כהן** [4.5.07] - קנס של 150,000 ₪ לנאשם שהיה במצב כלכלי ורפואי קשה, וכן 50,000 ₪ לחברה).

42. סעיף 40 לחוק העונשין מורה כי יש להתחשב במצבו הכלכלי של הנאשם בעת קביעת הקנס. אותה התחשבות אינה מובילה לכך, שעל מי שמצוי בקשיים כלכליים, אפילו משמעותיים, לא יוטל קנס כלל, או שיוטל קנס מזערי. כך, לאחרונה, הקל בית המשפט המחוזי כדי מחצית בקנס שהוטל על עו"ד שהורשע בביצוע עבירות אי דיווח למס הכנסה, עבירות לפי סעיף 216(4) לפקודה, לאורך 9 שנים. בית המשפט קבע כי גובה המס שלא שולם עמד על 900,000 ₪, ואף שהדוחות הוגשו לבסוף, סכום המס לא שולם. הקנס בערעור הועמד על 100,000 ₪ ובית המשפט המחוזי ציין כי

היה מקום לתת משקל נוסף להצהרת ההון שהגיש המערער, שלימדה כי אין ברשותו כל רכוש (עפ"ג 2810-09-14 רוני גורסקי חברת עורכי דין (אילת) נ' מדינת ישראל, פסקה 10 [21.1.15]). חרף קבלת טענתו של המערער כי אין ברשותו כל רכוש, בית המשפט, אף שהקטין את גובה הקנס, מצא לנכון להותיר על כנו קנס משמעותי. ברע"פ 7612/13 אמסלם נ' מדינת ישראל [18.3.14] דחה בית המשפט העליון בקשת רשות ערעור בה נטען כי שגה בית משפט דלמטה כשחרג מהוראות סעיף 40 לחוק העונשין, לא התחשב במצבו הכלכלי של המערער והשית עליו קנס שידע כי לא יוכל לעמוד בו, והפועל היוצא יהיה שייאלץ לשאת מאסר חלף הקנס. בית המשפט העליון קבע:

"לא למותר הוא להוסיף, לעניין חוסר יכולתו הכלכלית של המבקש לשלם את הקנס שהושת עליו, כי פתוחה בפניו האפשרות לפנות למרכז לגביית קנסות בבקשה לפרוס את תשלום הקנס, בהתאם לסעיף 5ב(א) לחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995".

43. עיון בפסקי דין נוספים מעבר לאלה אליהם הפנה הסנגור, למשל - אלה המפורטים בסעיף 27, מלמד כי טווח הקנסות שהושתו על מי שביצעו עבירות דומות, בקנה מידה דומה ובסכומים דומים, הוא רחב למדי ומגיע גם ל-300,000 ₪ (עניין יגרמן). אני מוצאת כי המקרה שלפני דומה, במידה רבה, למקרים שנדונו בעניין עיסא ובעניין קרקובר הנ"ל. יש לזכור, כי קיים איזון בין רכיבי הענישה השונים ואם, לשם דוגמה, מחליט בית המשפט להקל במידת מה ברכיב המאסר, יש מקום להכביד מעט יותר ברכיב הקנס. מובן, כי יש להתחשב גם בכך שכאשר נושא נאשם בעונש מאסר, אין הוא מצמיח הכנסה. במקרה דנן אמנם מוקחה במידת מה שיקול זה, מאחר שהנאשם ממילא נתמך על ידי הביטוח הלאומי ואשתו היא מפרנסת יחידה, אך מצד שני, הנאשם מטפל כיום בילדיו הקטנים, ובהעדרו יהיה צורך לדאוג למטפל אחר, בתשלום, דבר שיכביד על משפחת הנאשם הכבדה כלכלית.

44. לאחר ששקלתי את כל השיקולים הנ"ל, והתחשבתי בסכום המחדל שהוסר, וגם נוכח העובדה שלא נמסר לי מידע עדכני על מצבו הכלכלי של הנאשם, אך התמונה הכללית שהתקבלה היא של קושי כלכלי ניכר, אני קובעת כי סכום הקנס שיוטל על הנאשם יעמוד על סך של 120,000 ₪.

סיכום

45. לאור כל האמור, אני משיתה על הנאשמים את העונשים הבאים:

נאשמות 1 - 3, שלושתן חברות שאינן פעילות, תשלמנה כל אחת קנס סמלי בסך 100 ₪, עד ליום 15.3.15.

נאשם 4:

א. בגין הארוע הראשון - מאסר בן 18 חודשים;

בגין הארוע השני - מאסר בן 6 חודשים;

בגין הארוע השלישי - מאסר בן 6 חודשים;

בגין הארוע הרביעי - מאסר בן 4 חודשים;

אני קובעת שכל מאסר יחפוף את האחר בחודשיים, באופן שסך הכל ישא הנאשם עונש של 28 חודשי מאסר;

ב. מאסר בן 8 חודשים, אולם הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם תוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר יעבור עבירה לפי החוק, מסוג פשע;

מאסר בן 3 חודשים, אולם הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם תוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר יעבור עבירה לפי החוק, מסוג עוון;

ג. קנס בסך 120,000 ₪ או 6 חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-25 תשלומים, שווים ורצופים, כשהראשון בהם יחול ביום 1.6.15 ובכל 1 בחודש בחודשים שלאחר מכן. אי עמידה בתשלום אחד תגרור העמדת כל יתרת הסכום לפרעון מיידי.

46. נוכח מצבו הרפואי של הנאשם והצורך להיערך גם מצידו וגם בשב"ס לקליטתו, אני קובעת שהנאשם (שהיה משוחרר לאורך כל ההליך) יחל בביצוע המאסר ביום 12.4.15. הוא יתייצב באותו יום לנשיאת עונשו בבית מעצר ניצן, עד השעה 10:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות. על הנאשם לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, בטלפון: 08-9787377.

47. מאחר שתחילת נשיאת העונש נדחתה, מוצא צו עיכוב יציאה מהארץ נגד נאשם 4 והוא יפקיד את דרכונו בבית המשפט (ככל שדברים אלה לא נעשו זה מכבר). במעמד הקראת דברים אלה מציין עו"ד ברטוב כי הדרכון כבר הופקד.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ד' אדר תשע"ה, 23 פברואר 2015, בנוכחות הצדדים.